

Üzleti

Szakképzési különszám
A szakképzési különszám a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Tanács támogatásával készült az 5/2009 NSZFT pályázat keretében

2010. NOVEMBER

A MAGYAR KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA GAZDASÁGI LAPJA

SZAKKÉPZÉSI KÜLÖNSZÁM

A duális modell bevezetésével végre megvalósulhat a gazdaság igénye szerinti szakmunkásképzés – fejtette ki Bihall Tamás, az MKIK alelnöke.

(3. oldal)

– Rendkívül jó az együttműködésünk hosszú évek óta a Magyar Kereskedelmi és Iparkamarával, s ez nemcsak az országos szervezetre, hanem a helyiekre is igaz – szögezte le Antalfy Gábor, a KISOSZ ügyvezető elnöke.

(6. oldal)

A német mintára épülő duális képzési rendszer sokat javíthat a hazai szakképzés rendszerén, ha nem is oldja meg annak minden gondját – bocsátotta előre Juhas János, a BMKIK alelnöke.

(7. oldal)

Parragh László, az MKIK elnöke az új kamarai feladatokról Együttműködésünk sikeres lesz

Orbán Viktor, miniszterelnök a Magyar Köztársaság Környezetvédelmi és Iparkamara elnök, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara nevében a szakképzésben való együttműködési keret-megállapodást írt alá a Parlament Vadász termében. Az ünnepélyes aláíráson részt vett Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter, valamint a megyei ipari és kereskedelmi kamarák vezetői.

– kalocsay –

Parragh László beszédében utalt arra, hogy a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara már 2000-ben az első Orbán-kormányval is együttműködési megállapodást kötött az akkori gazdaságpolitika, majd a Szechenyi Kártya megvalósítására.

– Most elérkeztünk egy újabb, szintén nagy jelentőségű mérföldkőhöz – hangsúlyozta a kamara elnöke. – A szakképzés válságban van, elméletorientált, akadémikus jellegű képzés folyik. Ezen belül a szakmunkásképzés különösen „lepusztult állapotú”, háttérbe szorult a vállalkozásoknál folyó gyakorlati képzés, a felére esett vissza a tanulók gyakorlati óráinak száma. Csökkent a szakképzésben résztvevő tanulók száma is, a középfokú oktatásban mindössze 23 százalék a szakiskolások aránya, miközben a fejlett országokban a duális képzésben résztvevők aránya nagyságrendekkel magasabb. Sajnos nem sikerült a gazdaság szereplőinek nyitottságát sem növelni a szakképzésben való fokozottabb részvétel iránt, jelenleg 1,5-2 százalékuk foglalkozik gyakorlati képzéssel, miközben Ausztriában, Németországban ez az arány 20-25 százalék.

– Azt gondoljuk, ezek az érvek elegendőek ahhoz, hogy a feje tetejéről a talpára állítsuk a szakképzést. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a szakképzésben teret kapjon a munkára nevelés, sokkal nagyobb hangsúlyt kap-

Parragh László, az MKIK elnöke

jon a „kéz intelligenciájának” fejlesztése – fogalmazott. Szembesíteni kell a valósággal a lesújtó ténnyel, hogy Magyarországon a 18-23 év közötti korosztályban a szakképzésben 75 százaléka munkanélküli! A kormány egyik legfontosabb társadalompolitikai célja az inaktív rétegek bevonása a társadalmi munkamegosztásba. Ennek egyik legjobb eszköze a szakképzés kiterjesztése – erősítette meg.

A kormányval kötött megállapodás fontos célja, hogy a szakképzés középpontjába ismét a gyakorlat kerüljön, ezért vissza kell térni a két ezer órás gyakorlati időtartamú képzéshez – mondta. A kamara támogatja, hogy Magyarországon a gyakorlati időtartamú képzésben már a következő tanévtől induljon el a 8. osztályos végzettségen alapuló, három éves szakmunkásképzési modell.

– Soha nem értettünk egyet

azzal, hogy a 15 éves korban végzett gyakorlati munka a gyerek kizsákmányolásával egyenlő. Bebizonyosodott, hogy személyiségformáló ereje van az idejekorán elkezdett szakképzésnek, ezzel 17 éves korra teljesíthető a tankötelezettség, és két évvel hamarabb juthatnak kenyérkeresethez az ifjú szakmunkások. Ezzel csökkenhet a szakképzésben lemorzsolódók jelenleg 30-35 százalékos aránya is – emelte ki Parragh László.

– Tudjuk azt, hogy szakmunkásképzőbe általában „vékonyabb pénzü” családok gyermekei kerülnek, akiknél gyerekszemmel mindegy, hogy mikor kezdenek el pénzt keresni. Gyakorlati tapasztalatunk szerint jobbra azért nem fejezik be az iskolát, mert az általános közismereti tantárgyakkal nem tudnak megbirkózni. El kell érni, hogy általában növekedjen a szakképzésben résztvevők aránya, a duális képzésnél pedig a 35 százalékos arány a középtávú cél. Míg Magyarországon a munkaképes lakosságban belül a szakképzésben résztvevők körében a foglalkoztatottság szintje 25 százalék körül mozog, addig a szakképzésben résztvevők körében 63 százalék ez az arány. Ezért fontos stratégiai kérdés, a nyolc osztályra épülő hároméves szakképzési modell beindítása – mutatott rá.

– Ugyanakkor nélkülözhetetlen a gazdálkodó szervezetek bevonása a tanulók gyakorlati képzésébe – hangsúlyozta a kamara elnöke. Növelni kell a cégek érdekeltségét, és törekedni arra, hogy a következő időszakban a jelenlegi mintegy kilenc ezer gyakorlati képzőhely száma megduplázódjék.

Kifejtette: A tanulók gyakorlati képzését kamarai garancia-vállalással kívánják megvalósítani.

(Folytatás a 4. oldalon)

Orbán Viktor miniszterelnök a társadalmi munkamegosztásról A tehetséges kétkezi munkások előtt legyen nyitott a felemelkedés

Ma még szokatlannak tűnik, hogy a gazdaság működtetéséért felelős kormány megállapodást köt a gazdaság működtetőivel. A nálunk szerencsésebb történelmű országokban ez teljesen magától értetődik – mondta Orbán Viktor miniszterelnök a magyar kormány és az MKIK szakképzési együttműködéséről szóló megállapodás aláírásakor a Parlament Vadásztermében. Hangsúlyozta, hogy a társadalmi felemelkedés, a megújulás alapja a képzés, Magyarország Európában vezető helyre törekszik a foglalkoztatásban.

Kalocsay Katalin

Magyarországon a gazdaság irányítása és működtetése – különböző szempontok mentén – teljesen elvált egymástól. Néha ezek a szempontok – a gazdaság szerencsésjére – találkoztak, néha nem – emelte ki a miniszterelnök. – Pedig nyilvánvaló, hogy a kormány feladata a gazdaságpolitika meghatározása, a gazdaságot pedig a vállalkozások tudják működtetni. A gazdaság működtetésében részt vevő vállalkozások tapasztalatait, tudását és igényeit a kamarának kell összegyűjteni és közvetíteni a kormány felé, majd közösen megállapodni az igények teljesítésében – tette hozzá.

Amikor most a jövőről közösen gondolkodunk, érdemes a magyar gazdaság lehetőségeit áttekinteni, az előttünk álló néhány évre vonatkozóan. Nem szabad figyelmen kívül hagyunk azt, hogy szédítő tempóban változik a világ, és néhány év alatt nemcsak országok, hanem civilizációk is helyet tudnak cserélni a gazdasági verseny dobogóján – folytatta beszédét Orbán Viktor. – Sokféle elképzelés ismeretes arról, hogy mi a gazdasági siker leginkább kívánatos, üdvözítő módja Magyarországnak. Ha az ember átrúgja az egymástól sok vonatkozásban

eltérő véleményeket, talál néhány olyan egybeesést, amelyek igazságával mindenki egyetért. Amiben a legerősebb az egyetértés, pontosabban a legfontosabb feladat a kormány számára a magyar gazdaság talpra állítása. Azzal is mindenki egyetért, hogy

– Magyarországnak megújulásra van szüksége, ezen belül megújulásra van szüksége a magyar gazdaságnak is! – hangsúlyozta. Ehhez természetesen a maga területén mindenkinek látnia kell a teendőit. A megújulás nem úgy képzelhető el, hogy a magyar politika megmondja a magyar gazdaságnak, hogyan kell megújulni, de ez fordítva sem elképzelhető. Mindenki a saját háza táján végezze el azt a munkát, amit ehhez el kell végezni. A következő egy évben a mi feladatunk, hogy az adórendszert átalakítsuk, a felesleges bürokráciát leépítsük és egy tényleges, tettekben és dönté-

Orbán Viktor miniszterelnök

ez csak új munkahelyek teremtésével valósulhat meg. Ahhoz, hogy a magyar gazdaságot talpra állítsuk, a meglévő munkahelyeket meg tudjuk védeni, és új munkahelyeket tudunk létrehozni, a következő egy év alatt a magyar gazdaságnak, a politikának, a közéletnek teljesen meg kell újulnia.

sekben is vállalkozásbarátnak tekinthető környezetet teremtsünk. A következő évi költségvetésünk erről fog szólni – tette hozzá.

– Azt látjuk, hogy máris viták alakultak ki arról, mi lesz 2013-ban és azután? Szeretném

(Folytatás a 4. oldalon)

Évtizede duális képzés folyik Győrben, az Audinál Nem csak várták, megcsinálták

A győri Audi Hungáriánál örömmel fogadták, hogy az új, hazai oktatáspolitikában jobban figyel a szakképzésre, de nem várták meg ezt a lépést. Éppen tíz esztendeje, hogy megkezdték a duális képzést.

Kiss Géza

Elsőként a Lukács Sándor Szakképző Iskolával kötöttek együttműködési megállapodást, még 2000-ben. Azóta kibővítették partnereik körét, amelybe immár az ugyancsak győri Kosuth szakiskola, valamint a Patantyús- és a Jedlik szakközépiskola is beletartozik – tájékoztatót Czechmeister Mónika. Az Audi Hungária Kft. vállalati és kormánykapcsolatokat irányító vezetője elmondta, hogy a társaság a fejlesztési célú eszkö-

zök (motorok, járműkarosszériák, mérőeszközök, szerszámok) rendelkezésre bocsátása mellett finansziális és szakmai támogatást is nyújt a képzőintézményeknek. A duális szakképzés során a gyárban létrehozott oktatóközpont mellett a diákok a gyártórészlegekben kialakított „tanulószigeteken” sajátítják el a gyakorlati tapasztalatokat. Ehhez természetesen megfelelő munkaruhát, védőfelszereléseket és rendszeres orvosi vizsgálatokat biztosít az Audi – de a német anyavállalat szakembereivel, vezetőivel történő kapcsó-

lattartásban nélkülözhetetlen nyelvtanfolyamokról is gondoskodnak. A tanulók előrehaladását ösztönzőkkel segítik elő.

A duális szakképzés igyekszik átfogni az autógyártáshoz kapcsolódó teljes szakmai palettát. Így autógyártókat, autoelektromosokat, autotechnikai mérnököket, autószerelőket, járműfényezőket, mechatronikai műszerészeket, szerszámkészítőket, gépi forgácsolókat, elektrotechnikai technikusokat, automatikai műszerészeket, erősáramú elektrotechnikusokat és elektronikai műszerészeket képeznek. A mechatronika az Audi kezdeményezésére és támogatásával került be a honi szakoktatás tárgykörébe. A duális képzés gyakorlati elemeit egyébként az intéz-

ményekkel közösen dolgozták ki, és a részleteket a napi gyakorlat tapasztalatai alapján folyamatosan finomítják.

Czechmeister Mónika elmondta azt is, hogy az eredménnyel elégedettek. Az elmúlt tíz esztendőben több mint 850 fő vett részt a képzési programokban és a duális szakképzésből kikerülő végzősök több mint 90 százaléka az Audi Hungáriánál helyezkedett el (a többiek általában továbbtanulnak). Jelenleg 123 szakmunkás tanuló jár az autógyártás szívében.

Arra a kérdésre, hogy mások használják-e a Győrben megszerzett tapasztalatokat, a kommunikációs vezető kijelentette: többször érkeztek hozzájuk emiatt az autóról, illetve a beszállító ipar hazai képviselői Benchmark jellegű tanulmányútra.

Lépéselőnye ellenére az Audi örömmel fogadja, hogy a következő tanévben széles körben bevezetik a duális képzést Magyar-

Figyelmet fordítanak az utánpótlás nevelésére az Audinál

országon, hiszen nagyon fontosnak tartják, hogy a szakképzés gyakorlatorientált legyen. A fiatalok így könnyebben és gyorsabban sajátíthatják el a szakmájuk fortélyait, és magasabb felkészültségű pályakezdezők kerülhetnek a munkaerőpiacra. A

jövőben is komoly összegeket és figyelmet fordítanak az utánpótlás nevelésére, hiszen még több jó szakembert van szükségük. Mint ismert, a cég újabb beruházásra készül Győrben, és mintegy 1800 fővel kívánja bővíteni munkatársi gárdáját.

A szakmai vizsgadelegálás tapasztalatai 2010-ben

Szűkösek még a névjegyzekek

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara az ISZIR programon a területi kamarák közreműködésével az idén 9743 vizsgajelelenti fogadott. A kamara ebből 2432 vizsgára elnököt delegált, 26 szakképesítésben; 7311 vizsgára pedig vizsgabizottsági tagot bízott meg a többi szakképesítésben.

Szabó Bálint

Ebben az évben már a modulrendszerű kompetencia alapú szakmai vizsgák mennyisége volt túlsúlyban az iskolai rendszerű vizsgáztatásban is. A nehézségek és a bonyolult, soknapos vizsgák ellenére is valamennyi bejelentett vizsgára – ha jelentős erőfeszítések árán is –, de a kamara és a gazdasági érdekképviselet tudtak vizsgabizottsági tagot illetve vizsgaelnököt delegálni a kamarának átadott 26 szakképesítésben. Vizsgaelnököt általában a megyéből vagy a régióból delegáltak a területi kollégák, hogy a vizsgaszervezőnek az utazási, esetleg szállásköltség kiegyenlítése beleférjen a vizsgáztatási költségvetésbe. A területi kollégák a szakképesítésnek megfelelő szakmai tudással és munkatapasztalattal rendelkező elnököket, illetve vizsgabizottsági tagot is delegáltak. Sajnos azt az elvet, hogy ugyanaz az elnök, vagy vizsgabizottsági tag ne ugyanarra a vizsgahelyszínre kapjon egymást követően megbízást, a névjegyzekek szűk keresztmetszete miatt nem mindig sikerült teljesíteni. Sok esetben pedig különböző okok miatt nem vállalták a felkérést a vizsgabizottság tag-

jai. A vizsgabizottsági tagi delegálás esetén, csak néhány esetben fordult elő, hogy nem az illetékességi területéről történt a delegálás, mert az adott területen már nem volt szabad vizsgabizottsági tag vagy jogilag összeférhetetlen volt a megbízás (május-júniusi időszak). Jelentős számú visszajelzés érkezett, hogy a vizsgabizottságot a mai napig sem fizették ki. A tartozás nagy többsége a felnőttképzésben van, a felfüggesztett állami kifizetések halasztása miatt. A területi kamaráknak is szükséges a jövőben jobban koordinálni az egy főre jutó vizsgabizottsági tagi delegáltak számát az egységesebb elosztás és terhelés érdekében.

AZ NSZFI és az MKIK közötti kapcsolatos vizsgák szervezése továbbra is problémákat okoz és csak hosszadalmas körülmények között egyeztetések után lehetséges ugyanazt a bizottságot felkérni kettő-hat szakképesítés vizsgabizottsági feladatainak ellátására. A vizsgaszervező intézmények a jogszabályban előírt bejelentési határidőket különböző okokra hivatkozva nem minden esetben tartják be. Az őszi október 4.-ével kezdődő javító- és pótlóvizsgákra nagyon munka és költségigényes a vizsgabizottságok megszervezése, a kis létszámok

miatt. A kapcsolatos vizsga vagy a még bonyolultabb változatok – kapcsolatos vizsga az NSZFI-vel – még több szervezési munkát igényel a kollégák részéről. Az év során néhány esetben a vizsgabizottságnak a feltételek hiánya vagy jogszabályi előírások be nem tartása miatt, a vizsgát fel kellett függeszteni illetve el kellett halasztania. Összességében az MKIK, a területi kamarák és a gazdasági érdekképviseletek közreműködésével, teljesítette a feladatot. A jelenlegi modulrendszerű vizsgák, hosszadalmas és költséges vizsgarendszer szerkesztését és eljárási rendjét át kell dolgozni és használhatóbbá kell tenni, hogy jobban szolgálja a gyakorlati életet. A vizsgarendszerben érintett résztvevőknek együttműködve, közösen és sürgősen meg kell reformálni a szakmai vizsgáztatás módszerét és rendszerét, hogy a mérések és az eredmények a foglalkoztathatóság és a foglalkoztatók reális elvárásait segítsék a szakemberek kiválasztásában és felvételében. Ahhoz, hogy a vizsgabizottságokat frissíteni tudják a delegáló szervezettek és a gazdasági szakmai képviselőiből több személyt tudjanak bevinni, a vizsgákra fordítandó időt maximum három napra kell csökkenteni, komplex gyakorlati feladatok elvégzésével és mérésével. A modulrendszerű alapelvet egyet lehet érteni, racionális átalakítással felhasználhatóvá kell alakítani.

A Bosch részt venne a képzési tematika kialakításában

Az oktatást a piaci igényeknek megfelelően kell alakítani

A magyar gazdaság növekedését a műszaki területre jellemző szakképzett munkaerő hiányának csökkentése jelentősen segítené – mondta el lapunknak Szabó Tamás, a Robert Bosch Energy and Body Systems Gépjármű-elektromossági Alkatrészgyártó és Forgalmazó Kft. cégvezető igazgatója. A magyarországi Bosch csoport több alkalommal is jelezte, hogy részt kíván venni a számára fontos szakmacsoportok képzési tematikájának kialakításában.

Szabó Tamás cégvezető igazgató

K. Tóth László

A magyar kormány és a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara között létrejött megállapodás szándéka egybeesik a cégünk hosszú távú stratégiájával, amely szerint a műszaki szakemberek képzését a piaci igényeknek megfelelően kell átalakítani – mond-

ta el lapunknak Szabó Tamás. A Robert Bosch Energy and Body Systems Gépjármű-elektromossági Alkatrészgyártó és Forgalmazó Kft. cégvezető igazgatója hangsúlyozta, hogy cégiük aktívan részt kíván venni a Bosch számára fontos szakmacsoportok képzési tematikájának, illetve képzési modelljének kialakításában, s ezt fel is ajánlották a kamarának.

– A magyar gazdaság növekedését a műszaki területre jellemző szakképzett munkaerő hiányának csökkentése jelentősen segítené – fűzte hozzá Szabó Tamás.

S melyek a miskolci Bosch gyár számára kiemelten fontos szakmacsoportok? Elsősorban a különböző elektromos, illetve az elektronikus fémmegmunkálással kapcsolatos szakmák. Parragh László, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara elnöke a kormánnyal történt megállapodás ünnepélyes aláírása alkalmával kijelentette, hogy a gyakorlati képzést végző cégek től is magasabb színvonalú oktatást várnak el.

Szabó Tamás ennek kapcsán kérdésünkre elmondta: a Bosch Németországban is rendkívül erős szakképzési rendszert működtet, s a magyar leányvállalata szigorúan betartja az anyavállalat által megkövetelt sztenderdeket.

A Bosch Magyarországon is tovább erősödik, Miskolcon most épül az autóipari gyár új épülete, ami ezer új munkaerő felvételét jelenti, ám a társaság ezt követően is növekszik majd.

– A társaság nem csak a szakmunkásképzőkkel, a szakoképzőkkel és a technikumokkal működik együtt, hanem az egyetemekkel is, hiszen a Boschnál több száz egyetemista vesz részt a gyakorlati programokban, akik azonnal munkába állíthatók. Miként Parragh úr is mondta, az egyetemi képzést is fejleszteni kell – hangsúlyozta a Robert Bosch Energy and Body Systems Kft. cégvezetője.

Ennek szellemében a cégcsoport évek óta jelentős támogatást nyújt a felsőoktatásnak, a közös cél pedig az egyetemi képzéseknek a vállalatok igényei szerint történő alakítása. Fontos lenne a műszaki szakmák presztízisének javítása, hogy minél többen érezzenek elhivatottságot ezen pályák iránt. Idehaza ugyanis nagyon kevesen vesznek részt műszaki képzésben.

Kulcsszerepet játszik a szakképzési tanácsadói hálózat

Több lett a tanulószereződés

A kereskedelmi és iparkamarák kiemelt szakképzési feladata a tanulószereződéses rendszer hatékony működtetése és kiterjesztése. Az elmúlt tizenegy évben a növekedés látványos volt. A több mint hatszáz emelkedés eredményeként az elmúlt tanévben a tanulószereződéses tanulók száma elérte a 48 ezret.

Ferencz Csaba

A 2009/2010. tanévben a korábbi időszakhoz képest csaknem négy százalékkal több tanuló gyakorlati képzése történt tanulószereződéses keretben. Az évenkénti bővülés ugyan tendencia, az üteme viszont változó. Kiemelkedő ugrást a 2004/2005-ös tanév hozott, 34 százalékos növekedéssel. A csúcspont azonban még ennél is magasabb volt, a 2005/2006-os tanévben az előzőhöz képest már 45 százalékkal több tanuló választotta a gyakorlati képzés ezen formáját. Ezt követően viszont lassult az ütem. Hamarosan elérkezik az a pont, amikor már kimerítjük a mennyiségi növekedés lehetőségeit. A fejlődés uralkodó iránya ezt követően az oktatás minőségének fokozottabb javítása lesz. Ennek egyik fontos eleme a gyakorlati képzők körének szélesítése, az érdekeltségi rendszer továbbfejlesztése.

Terveink megvalósításában kulcsszerepet játszik az országos kamarai szakképzési tanácsadói hálózatunk. Kollégáink a tanulószereződéssel kapcsolatban sokrétű tevékenységet látnak el. Évente több mint száz előadást tartanak, amelyek ke-

retében tájékoztatást adnak a rendszer előnyeiről, működéséről. Több száz rendezvényen képviselik a kamarát. Ezek az események jó lehetőséget biztosítanak szakmai kapcsolatok ápolására, az információk bővítésére. Az új belépők számára részletesen bemutatják jogait és kötelezettségeiket. Külön figyelmet szentelnek az elszámlálás rendjének, előírásainak bemutatására. A már oktatással foglalkozók számára mindennapi munkájukhoz nyújtanak segítséget. Tanácsadóink évente csaknem nyolcezer képzőhelyet látogatnak meg személyesen, s egyeztetnek a helyszínen az aktuális kérdésekről. A gyenge vagy hiányos pontok hatékony felderítése érdekében a látogatások országosan egységes elvek és munkafolyamat szerint épülnek fel. A személyi és tárgyi feltételek meglétének áttekintése jó alapot nyújt a tanácsadónak abban, hogy személyre szóló segítséget tudjon nyújtani.

A legtöbb esetben azonban a tájékoztatás nem a képzőhelyen, hanem a kamara kommunikációs csatornáin keresztül történik. A telefonon, e-mailben vagy a kamara irodáiban személyesen történő tanácsadások száma évente több tízezer.

Rendkívül fontosnak tartjuk az iskolákkal fennálló kapcsolataink ápolását. Éves szinten 400-nál több esetben látogattunk munkatársaink oktatási intézményeket. A találkozók, megbeszélések a vezetőség, a tanulók és szülei számára adtak tájékoztatást a tanulószereződés rendszeréről, valamint tanulószereződéses tanuló ügyében adtak tájékoztatást a tanulószereződéses tanuló ügyében.

Tanácsadóink feladata azonban nemcsak az információk átadása, hanem azok begyűjtése is. A gazdálkodó szervezetek, tanulók, szülők, oktatási intézmények által jelzett problémákat, észrevételeket, javaslatokat meghatározott kommunikációs csatornán folyamatosan továbbítják a Magyar Kereskedelmi és Iparkamarának. Az MKIK feldolgozza ezen jelzéseket és felhasználja a szakképzés hatékonyságának növelését szolgáló lobbytevékenysége során.

A tanácsadói tevékenység egyik fontos eleme az adminisztráció. Ez többek között az általuk elvégzett feladatok folyamatos regisztrálását, valamint a megkötött tanulószereződéses nyilvántartásba vételét, az adatbázis karbantartását, valamint a módosítások, javítások, megszüntetések adminisztrálását jelenti.

Ha egy évet végigkövetünk a tanulószereződés szempontjából, viszonylag jól meghatározható, hogy milyen tanácsadói feladatok mely időszakokra jellemzőek.

A széleskörű általános tájékoztatás már az év első felében megkezdődik, hogy a szeptemberi tanévkezdéshez a felek egymásra találjanak. Ennek érdekében a kamara ösztönzi a vállalkozókat, hogy tanulókat fogadjanak. Másrészt a tanulókat és szülőiket tájékoztatják ezen gyakorlati képzési forma előnyeiről. A kamara regisztrálja az igényeket, s egyfajta közvetítői szerepkört lát el. Fontosnak tartjuk kiemelni, hogy ilyen irányú jelzéssel bármikor lehet a területi ka-

marákhöz fordulni. Még a szerződés megkötése előtt a feleket részletesen megismertjük jogokkal, kötelezettségeikkel, a mindennapokban megjelenő feladataikkal. Kollégáink részletesen bemutatják a már jóvá vált gyakorlatokat a képzés indításához, a későbbiekben pedig annak folytatásához. Mind ezen tevékenységek elsősorban az augusztus előtti időszakra jellemzőek. Amennyiben a kamara engedélyt adott a képzés megkezdésére, a felek megkötik a szerződést. Ebben a tanácsadói hálózat aktívan közreműködik. Az első megkötött szerződések már augusztusban megjelennek. A legtöbb szerződést viszont a szeptembertől október végéig, november elejéig tartó két, két és fél hónap alatt kötik. 2009 ezen időszakában például 16 ezer új tanuló lépett a rendszerbe, rendkívül komoly kihívás elé állítva a hálózatot. Ekkor jelentett igazán nagy segítséget a többéves tapasztalat, az országosan egységes gyakorlat, a megfelelő infrastruktúrális háttér.

A novembertől egészen a szakmai vizsgákig terjedő idő-

szakban folyamatosan az éves csúcspont közelében mozog a nyilvántartott szerződések száma. Az adminisztrációs feladatokat ebben a több hónapos intervallumban az adatok karbantartása, esetleges javítások, módosítások, megszüntetések követése jelenti. Ugyancsak erre az időszakra esik a szakképzési hozzájárulás éves elszámolása. Ezt megelőzően a kamarák számos rendezvényt tartanak a témában, elsősorban könyvelők számára. Az elszámolás túlzottan tartott adminisztrációs igénye évenként felmerülő probléma. Ennek csökkentése jelentősen növelhetné a képzési hajlandóságot. Június folyamán, a szakmai vizsgák elteltével tömegesen szűnnek meg a tanulószereződések. Az éves ciklus lezárásaként ezen változások következő jelentőzést terhelést a hálózat számára. Munkatársaink elkötelezettsége, felkészültsége és az alkalmazott, országosan egységes minőségbiztosítási rendszerünk azonban lehetővé teszi, hogy munkánkat egész évben magas szakmai színvonalon teljesítsük.

Üzleti7

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Szakképzési különszáma

Alapította: a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara 1996-ban

Felölts szerkesztő: Lajos Júlia

Olvasószerkesztő: Kalocsay Katalin

Szakmai lektor: Szilágyi János

Fotó: Hatlaczki Balázs

Szerkesztőség: Headline PR Kft. 1136 Bp., Pannónia u. 15. Telefon: 06 30 951-8311 e-mail: headline@headline.hu

Kiadja MKIK Szolgáltató Nonprofit Kft. 1055 Bp., Kossuth L. tér 6-8. Tel.: 474-5151, fax: 474-5159

Felölts kiadó: Ay János ügyvezető igazgató

Tördelés, nyomdai munkák: Perjesi Grafikai Stúdió 1116 Bp., Építész u. 8-12. Tel.: 209-3859 Internet: www.reklam.perjesi.hu Felölts vezető: Petró Lajos

Az Üzleti7 Szakképzési különszám című kiadványa bármely részének másolásával, terjesztésével, az adatok elektronikus tárolásával és feldolgozásával kapcsolat minden jog fenntartva. Értesítéseket csak az Üzleti7-re hivatkozva lehet átvinni!

ISSN: 1416-5023

	Év	Iskola-rendszeren kívüli vizsgák	Iskolai rendszerű vizsgák	Iskolai rendszerű, pótló-, javító vizsgák	Összesen
Vizsgaszám	2008	7 081	3 895	704	11 680
	2009	5 241	3 587	850	9 678
	2010	5 232	3 727	921	9 880
Vizsgázók száma	2008	119 072	58 706	3 311	181 089
	2009	78 773	53 350	4 148	136 271
	2010	77 155	52 100	3 600	132 855

A szakképzés minden részlete változtatást igényel

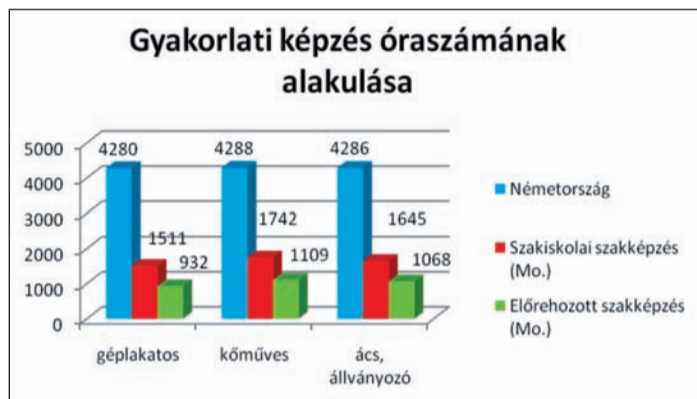
A gyakorlati oktatás gyakorlati oktatást jelentsen!

A kamarai hálózat a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara koordinációjával kiemelkedő munkát végez a szakképzés területén, így nagy ráhatása van az egyes területek hiányosságaira, problémáira. Mivel a szakképzés minden szereplőjével napi kapcsolatban állunk, így kézenfekvő, hogy a kamara – szem előtt tartva a gazdaság igényeit – kulcsfontosságú szerepet töltsön be a hazai szakképzésben, a feladatok és az intézmények összefogásában.

Gubicza Zsanett

Számos terület van a szakképzésnek, amely a hatékonyabb működés érdekében beavatkozást igényelne. Egyik ilyen fontos terület az Országos Képzési Jegyzék, illetve a szakképzési

idő órászámához viszonyítva számítják ki, mint az a duális képzési rendszerrel rendelkező országokban evidencia. Komoly problémát jelent, hogy Magyarországon erősen elméletorientált oktatás folyik. Számos, hatékony külföldi szakképzési rendszer működik, amely például

tésekhez tartozó szakmai dokumentációk – szakmai és vizsgakövetelmények, központi programok – felülvizsgálata. A szakmai és vizsgakövetelmények elavultak, nem követik a technikai, technológiai fejlődést. Ezen kívül a szakképzések modul-száma némely szakma esetében olyan magas, hogy a szakmai záróvizsga időtartama a tíz napot is elérheti.

Másik fontos terület, amely változtatást igényelne: a gyakorlati órászámok kérdése a szakképző iskolákban. Jelenleg a központi program tartalmazza az „ajánlott” órászámokat. A szakmai és vizsgakövetelményekben feltüntetett arány azonban, mely 30-70 százalékos elméleti és gyakorlati megoszlást mutat, de egyáltalán nem objektív, hisz az arányt nem a teljes kép-

kü lehet Magyarország számára is. Kiemelkedő a Németországban is eredményesen működő duális képzés, ahol 2,5 – szer magasabb a gyakorlati órák száma a Magyarországi gyakorlati órászámokhoz viszonyítva. A külföldi vállalkozásoknál folyó gyakorlati képzés pedig átgondolt, a gazdaság igényeihez igazított szakképzést támogat.

Az idei év szeptemberében bevezetett úgynevezett előrehozott szakképzési forma, melynek eredeti célja az lett volna, hogy a szakmunkástanulót mielőbb szakmához kell juttatni, például a téli elgondolás volt, azonban a koncepció részleteiben nem készült el, így elindult egy olyan képzési forma, amelyben tovább csökkent a gyakorlati órászám (1530 órától 1002 órára.) Probléma, hogy a szakmai és vizsgakövetelmények nem kerültek átdolgozásra, igazodva a csökkentett évfolyamokhoz, illetve a központi programokban meghatározott gyakorlati órászámokat is részben elméleti anyaggal töltik fel. (Például a fodrász szakmában összesen 828 órát tölt vállalkozásnál a tanuló három év alatt).

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara a szakképzés összes komponensére figyelemmel gyakorlatorientált, a mindenkori munkaerő-piaci, valamint a foglalkoztatáshoz rugalmasan igazodó szakképzési rendszer kialakítását tartja elsődleges céljának. E célokat szem előtt tartva kívánjuk továbbra is a gyakorlati igényes, a hiány- és fizikai szakmákat népszerűsíteni, a tanulók gyakorlati képzéseiben szerepet vállaló gazdálkodó szervezetek érdekeltségét növelni. Célunk, hogy a foglalkoztatottság szempontjából is kulcsfontosságú legyen a szakképzés, hiszen egy sikeres, vonzó oktatási rendszer segítségével a leszakadó és aluliskolázott társadalmi rétegek is bekerülhetnek a munka világába.

Áprilisban újra Szakma Sztár Fesztivál

A Nemzetgazdasági Minisztérium a Magyar Kereskedelmi és Iparkamarával közösen a 2010/2011. tanévben az MKIK-nak gondozására átadott 31 szakképesítésben, a nappali tagozaton végzős tanulók számára ismét meghirdeti a Szakma Kiváló Tanulója Versenyt. Ennek országos döntője, a Szakma Sztár Fesztivál 2011. április 18-20. között, a Hungexpo Budapesti Vásárcsopont G és F pavilonjában lesz. A versenyre jelentkezés határideje 2011. január 5., további információk a www.szakmasztar.hu címen olvashatók. A fesztiválra a belépés a korábbi évekhez hasonlóan ingyenes. Mindenkit szeretettel várunk!

Gyenge a tanulók felkészültsége

Egyeztetés és információ nélkül

Az eddigénél nagyobb szerepet kellene kapnia a szakmai szervezeteknek a szakképzés átalakításában. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének képzési vezetői a fejlesztés során az egyik fő gondot az ágazati szemlélet hiányában látják. Csányi Lászlóné képzési igazgató, és Tomcsik Gabriella szakreferens szerint azonban a közoktatási rendszer gondjainak megoldása nélkül sem várható igazi változás.

Csányi Lászlóné képzési igazgató

– losonczai –

Keves információ áll a MGYOSZ rendelkezésére az új szakképzési koncepcióval kapcsolatban – hangsúlyozza Csányi Lászlóné. Úgy véli, először egy részletes elemzést kellene látni arról, hogy a jelenlegi rendszer mely elemei rosszak, különösen azért, mert erről még vállalati visszajelzések sem lehet-

nek. Ezt követően készülhetne el a szövetség véleménye szerint egy új stratégia. Jelenleg a leginkább érintettekkel, a munkaadó, szakmai szervezetekkel történő egyeztetés nélkül születnek meg a döntések, jogszabályi változásokról, bizonyos módosításokról, részfeladatokról. A szakemberek egyetértenek abban, hogy a szakképzés javításához a finanszírozásnál és a szabályozásnál érvényesülnie kellene az ágazati szemléletnek. Több ágazati elemzésre lenne szükség, hiszen egészen másféle szempontokra kellene figyelni, más az eszköz és oktató továbbképzési igény például a gépipari szakmánál, mint mondjuk a közgazdasági területen. Ezért is hiányolják, hogy a szakmai szervezetek továbbra sem tudnak érdemben részt venni az előkészítő munkákban.

Mivel a MGYOSZ nem ismeri a részleteket, az sem világos, hogy miként kívánják nálunk a duális képzést megvalósítani. Sokéves tapasztalataink alapján ez a modell Németországban úgy működik, hogy az oktatás az iskolákban, a gyakorlat pedig a cégnél folyik – mondja Tomcsik

Gabriella, aki szerint viszont a hazai vállalatoknál jóval kisebb a fogadókészség. A cégek hajlandóságát egyebek közt azzal lehetne ösztönözni, hogy csökkentsék az adminisztrációs terheiket, és a szakmai gyakorlattal kapcsolatos költségeiket. A cégek arról is panaszkodnak, hogy nagyon gyenge a tanulók felkészültsége, amit a szakmai szervezet a vizsgánál is tapasztal. Ez egyébként az egész szakképzés egyik alproblémája, hiszen ma olyan fiatalok választják a szakiskolát, akik a többi képzési formából kimaradnak, a nagyszámú gimnáziumokba még a rossz eredményű tanulók is felveszik. A 14 évesek pedig gyakran úgy kezdenek szakmát tanulni, hogy hiányoznak a legalapvetőbb ismereteik, kompetenciáik. Az alapképzés hiányosságait az iskola később csak a szakmai képzés rovására tudja pótolni, viszont hogyan lehet így a gazdasági versenyképesség növeléséhez szükséges szakembereket biztosítani? – tette fel a kérdést Csányi Lászlóné.

A szövetség szeretne az eddigénél jobban bekapcsolódni a kamarához került 125 szakma gondozásába. A jelenlegi gyakorlat szerint csak a vizsgázásokban vesznek részt, de kívánatosnak tartanák, ha a szakmai követelmények meghatározásában, a központi programok és a vizsgafeltételek kidolgozásában a szakmai szervezeteknek is szavuk lenne.

A világban külön akciókat szerveznek „Girls go tech” címmel

A megvalósítás mikéntje kérdéses

Most először érezhető, hogy a kormányzat a munkaerő-képzést – összegzi véleményét az új szakképzési koncepcióról Varga Julianna, a VOSZ nemzetközi és szakképzési igazgatója. A kérdés most az, hogy mindezt hogyan akarják megvalósítani.

Varga Julianna, a VOSZ nemzetközi és szakképzési igazgatója

Losonczai Livia

A kamarával nagyon jó az együttműködés a gazdaság igényeinek megfelelő szakképzés kialakításában – mondja Varga Julianna. A VOSZ a kezdetektől részt vett a MKIK erre vonatkozó projektjében, a kérdőíves felmérésekben, a regionális szakmai fórumok rendezésében, valamint a vizsgabizottsági tagok delegálásában. A szakmai fórumok egyik hozadéka az volt, hogy sikerült összehozni a munkaadókat és a szakiskolákat, a kérdőíves felmérésekből pedig kiderült, hogy a munkaadóknak milyen problémáik vannak a pályakezdő szakmunkásokkal és miért alkalmaznak szívesebben gyakorlott munkaerőt. Az is egyértelművé vált, hogy milyen szakmákban folyik túlképzés: ma már például középfokú adminisztrációs végzettséggel szinte egyáltalán nem lehet elhelyezkedni, hiszen minden meghirdetett állásra találnak felsőfokú végzettségűt.

A VOSZ álláspontja szerint most mindaz visszaköszön a kormány szakképzéssel kapcsolatos programjában, amit az elmúlt években a munkaadók akartak. Ami viszont nem világos, az a hogyan? Varga Juli-

anna szerint most az a kérdés, hogy lesz-e elegendő erő, lehetőség az elképzelések megvalósítására. Hiszen már korábban is szó volt a nyolc általános osztály utáni hároméves szakképzés visszaállításáról, de az alternatív szakképzésnek nevezett forma bevezetésére csak jelentős késéssel került sor. Kiderült, hogy ha ez az oktatási forma általánossá válna, akkor több ezer általános ismereteket oktató tanár maradna állás nélkül. A döntéshozók akkor nem vállalták ennek az intézkedésnek a következményeit, a kérdés az, hogy most vállalják-e? A szakképzés gondjait egyébként nem lehet önmagában megoldani – véli a VOSZ szakképzési igazgatója. A Közép-Magyarországi Régióban például – az adott korosztály 92 százaléka megy gimnáziumba vagy szakközépiskolába, és csak 8 százaléka marad a szakiskolákra. Más régiókban 20-30 százalékos körüli a szakiskolába kerülők aránya. Amíg nincs központi szándék arra, hogy a gimnáziumok és a szakközépiskolák beiskolázásait valamiféle mederbe tereljék, addig az arányok maradnak. Jó lenne egy olyan szabályozás, mint amilyet Győrben vezettek be, ahol csak az mehet gimnáziumba, aki elér egy bizonyos tanulmányi szintet. Nagy baj, hogy nincs sem gazdasági, sem ágazati stratégia, mert az már valamilyen orientációt jelentene az iskoláknak és a gazdálkodó szervezeteknek. Gondot jelent az is, hogy a szaktanárok életkora magas, folyama-

tos képzésük és utánpótlásuk nem biztosított.

Az utóbbi években komoly lépések történtek a kereslet vezérelt szakképzés megteremtése érdekében. Ugyanakkor hiába korlátozzák az RFKB-k bizonyos szakmákban a beiskolázási létszámokat, az előírások be nem tartásának nincsenek következményei, a törvény semmiféle szankciót nem tartalmaz olyan esetekre, ha pl. egy szakiskola az előírt egy helyett több osztályt indít a diákok vagy a szülők által vonzónak tartott szakmában. A VOSZ sokat vár a szakfelügyelői rendszer visszaállításától is. Érdemes lenne azon is elgondolkozni, hogy milyen szakmák felé irányítsák a 14 éves lányokat, hiszen az RFKB-k – teljesen jogosan – korlátoznak több, korábban igen keresett képzést, mint pl. a kozmetikus vagy fodrász képzést. A világban ma már sok helyen törekednek arra, hogy ezeket a lányokat a műszaki területek felé irányítsák, erre külön akciókat szerveznek „Girls go tech” címmel, de egyelőre nálunk ezzel még senki sem foglalkozik. Sajnos az RFKB-k döntései egyelőre az iskola-rendszeri képzésen belül is csak a TISZK-ekre vonatkoznak. Gond, hogy a szakképzés rendszeréből hiányzik a pályorientáció és a pályakövetés. A frissen végzett szakmunkások nem tudják a gyakorlatban készség szinten alkalmazni a szakmai ismereteiket, melynek oka a túl rövid gyakorlati képzési idő.

A VOSZ úgy látja, hogy a most elhatározott átalakítás sokat segítené a szakképzés gondjain: a felmérések ugyanis azt mutatják, hogy a következő években – a válság elmúltával – sokkal több jól képzett szakmunkásra lesz szükség, mint jelenleg.

Szakmák színháza a Merlinben

Vadász György, a OKISZ ügyvezető társelnöke

A vállalkozások mintegy negyede képezhet tanulókat

„Fiam, ha nem tanulsz, elmész inasnak!” – Sajnos még mindig ezt mondja sok szülő a gyerekeinek, ami jelzi, mennyire nincs becsülete nálunk a szakmunkának – jellemzi a hazai helyzetet dr. Vadász György, a Magyar Iparszövetség (OKISZ) ügyvezető társelnöke.

Vadász György, az OKISZ ügyvezető társelnöke

Peredi Ágnes

Legalább ennyire sajnálatos, hogy a fiatal szakmunkások 20-25 százaléka úgy kezdi a felnőtt életet, hogy nincs munkája, ami

nagyon rossz hatással van rájuk. Ezen változtathatna az új irány, amely a duális képzés révén alakulhat ki a hazai szakképzésben. – Saját vállalkozói tapasztalatomból is tudom – mondja Vadász György –, hogy a fiatalok öt évnél hamarabb úgy jönnek ki az iskolából, hogy ha a gép mellé állítják őket, nem tudnak rajta dolgozni. Ez a jelenség szinte minden szakmánál megfigyelhető. Ezért is támogatjuk azt a megoldást, amely az oktatást közelebb viszi a gyakorlati élethez.

Nagyon sikeres együttműködés alakult ki a Magyar Iparszövetség és a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara között az elmúlt két évben a szakképzés fejlesztése érdekében – hangsúlyozta az elnök. – Igaz ez az arányokra, a feladatokra és a feladatok megosztására is. Az élet eddig igazolt bennünket, jó úton haladunk, de az előzőekhez képest most még többet kell tennünk. Közös a felelős-

A gyakorlati képzőhelyek ellenőrzésének szakmai tapasztalatai

A képzés gyenge láncszemei mutatják a fejlesztési irányokat

A gazdálkodó szervezeteknél folyó gyakorlati képzés ellenőrzését kilenc évvel ezelőtt kezdték el a gazdasági kamarák. Az ellenőrzési formák ma már – az akkreditációtól a képzési költségek visszaigényléséig – nélkülözhetetlen eljárásokat jelentenek és a szakképzés fejlesztéséhez szükséges információkat szolgáltatnak.

Laczkó Gabriella

A korábbi években kialakított eljárási rendnek megfelelően az ellenőrzés két szinten valósult meg. Az első szintű ellenőrzés célja a gyakorlati képzést végző gazdálkodó szervezetek személyi és tárgyi feltételeinek vizsgálata, összekapcsolva a gazdálkodó szervezetek felkészültségének, adottságainak, a jogszabályokban előírt képzési feltételek biztosításának vizsgálatával, amely határozat kiadá-

pitésének oktatását tervezik és mennyi tanuló képzését szándékoznak vállalni. Ezáltal a gazdaság befogadó készségéről kaphatunk képet.

A másik ellenőrzési forma ezen a szinten az évközi ellenőrzés, melynek célja a folyamat- és minőségbiztosítás. A már képzést folytató cégek képzési tevékenységét, a feltételek teljesülését hivatott vizsgálni. Ebben az évben a megvizsgált képzőhelyek mindössze egy százaléknál kellett ismételt ellenőrzést elrendelni, és egyetlen he-

Az akkreditáció a képzőhely adott szakmára jellemző szemlélyi és tárgyi feltételei alapján – sikeres akkreditáció esetén – tanúsítvány kiadásával zárul.

Az ellenőrzési formák aránya a jogszabályi változások következtében átalakult. A képző cégek képzési költségeinek visszaigényléséhez nélkülözhetetlenné vált a kamarai Tanúsítvány megszerzése. Ennek akkreditációban jelentősen megnövekedett az akkreditációs eljárások száma. Az évközi ellenőrzés viszont visszahozta a problémákat, illetve segítséget igénylő cégeknél folytattak ilyen vizsgálatot.

Az elmúlt évek ellenőrzési tevékenységeinek eredménye többek között a tanulói juttatások terén látható javulás. A szakmunkásképzésben részt vevő tanulók túlnyomó része nehéz anyagi helyzetű családok gyermeke, így a tanulás mellett megszerzett szerény jövedelem, az étkezési hozzájárulás fontos motivációs erő lehet. Ezért is fordítottunk évről-évre nagyobb figyelmet arra, hogy a kihelyezett gyakorlaton lévő tanulóknak legalább a jogszabályi minimumot kiízzessék. Amíg öt évvel ezelőtt a képző cégeknek 15 százaléka nem teljesítette ezt a kötelezettségét, napjainkra ez a szám egy százalék alá csökkent.

A jogszabályi feltételek betartatása, a számonkérés mellett a képző gazdálkodók segítséget is kapnak az ellenőrzést végző szakértőktől: egyebek közt a költségek elszámolhatóságára, visszaigénylésére, az eszközfejlesztési pályázatokra vonatkozó tanácsokkal látják el őket.

A helyszíni adatfelvétel nem csak az adott képzőhely vizsgálatát célozza: a felvett adatok országos összesítése a szakképzés irányítói számára a képzés gyenge láncszemeit számszerűen kimutathatóvá teszi, így a fejlesztési irányvonalak meghatározásához nyújt fontos adatokat.

Az ellenőrzésben résztvevők és a képző cégek megállapításai alapján minden évben országosan kiértékeljük, összefoglaljuk az ellenőrzés eredményeit. Sajnálatosan előfordulnak évről-évre visszatérő észrevételek, mint például a gyakorlati óraszámok alacsony száma. Az iskolák az elméleti-gyakorlati órákat szinte csak elméleti oktatásra fordítják, de például az előrehozott szakképzésben a szakmai képzésre fordítható emelt képzési időt (3 évre) leköti az alkalmazott közismereti tantárgyak ismeretanyagának integrálása.

A képzést végző gazdálkodók problémái

- a nem egyértelmű jogi szabályozás,
- egyre bonyolultabb a tanulókkal kapcsolatos adminisztráció,
- a moduláris rendszer gyakorlatra vonatkozó egyes elemei nem kedvezőek,
- egyes szakmákban jelentősen többre kerül a tanuló, mint amennyi érvényesíthető az elszámolásnál,
- a költségek visszaigénylése bonyolult, bürokratikus, és az elszámoló részéről a hozzáállás nem segít, inkább számon kéri,
- a tanulók jelentős száma megbízhatatlan (jelenlét, munka minősége, a szakmához kapcsolódó elméleti tudás rendkívül gyenge, egyre több a funkcionális analfabéta), rengeteg panasz van a tanulók viselkedésére, a munkához való hozzáállására,
- a gyakorlati időből „lecsipnek” az iskolák,
- egyre kevésbé lehet a szülők segítségére támaszkodni,
- a gazdasági válság miatt az üzletmenet kevésbé megy mostanában olyan jól, hogy jelentős összegeket tudnának nélkülözni több mint egy évig, az évközi elszámolás feltételei pedig tovább szigorodtak. Ez különösen gondot okoz a hiányszakmák esetében, amelyeket többségében a mikro- és kisvállalkozások képezik.

sával zárul. Ezen a szinten folyó ellenőrzés egyik formája a bevezető ellenőrzés, amely egyrészt a szükséges személyi és tárgyi feltételek rendelkezésre állását vizsgálja, azaz a munkahelyi képzőhely minőségét szolgálja. Másrészt a vállalkozó cégek részére szakmai, módszertani, jogi tanácsadással elősegíti a későbbi minél jobb színvonalú gyakorlati képzést. Értelemszerűen az ilyen ellenőrzések során tanulókkal nem találkozunk az ellenőrzést végzők, hiszen éppen az adott gazdálkodó szervezet, leendő képzőhely felkészültségét vizsgálták és azt, hogy mennyire felel meg az adott képzőhely a képzést végzőkkel szemben támasztott követelményeknek. A helyszíni látogatás során készült felmérés adatokat szolgáltat arra vonatkozóan is, hogy a gazdálkodó szervezetek milyen szakké-

lyen kellett a képzés azonnali megszüntetését elrendelni, a tanulókat más gazdálkodónál elhelyezni.

Az emelt szintű minősítés (akkreditáció) célja a képzés minőségének vizsgálata, amelyre azoknál a vállalkozásoknál kerül sor, amelyek a gyakorlati képzés költségeit a szakképzési hozzájárulás terhére teljesítik és a többletköltséget az MPA Képzési Alaprendszerből igénylik vissza. Ennél az ellenőrzési formánál a gyakorlati képzés szervezői Alaprendszerből igénylik vissza. Ennél az ellenőrzési formánál a gyakorlati képzés szervezői Alaprendszerből igénylik vissza. Ennél az ellenőrzési formánál a gyakorlati képzés szervezői Alaprendszerből igénylik vissza.

Antalfy Gábor, a KISOSZ ügyvezető elnöke

A fiatalok az életnek tanuljanak

A fiataloknak és a vállalkozásoknak is jó, ha a tanulók minél több időt töltenek a gyakorlatban, és olyan tudást szereznek, amelyre valóban szükség van – mondta dr. Antalfy Gábor, a KISOSZ ügyvezető elnöke.

P. Á.

A KISOSZ több mint 100 éve képviseli a családi jellegű magyar mikro- és kisvállalkozásokat a kereskedelem és a vendéglátás területén.

Rendkívül jó az együttműködésünk hosszú évek óta a Magyar Kereskedelmi és Iparkamarával, s ez nemcsak az országos szervezetre, hanem a helyiekre is igaz – szögezi le Antalfy Gábor. – Amikor a kamara átvette bizonyos szakmák gondozását, a KISOSZ is aktívan részt vállalt a feladatok megoldásában.

– A kereskedelemben és a

vendéglátásban nagyon hasznos, ha a fiatalok a gyakorlati időt egy konkrét munkahelyen töltik, és ott bedolgozzák magukat.

Nagyon fontos, hogy a szakképzés az életre neveljen – hangsúlyozza Antalfy Gábor, aki szerint a mai bajok egyik fő oka abból származik, hogy a munkaügyi központoknak nincs elég élő kapcsolatuk a vállalkozásokkal. – A cégek érdekeltségét is erősíteni kellene annak érdekében, hogy fogadjanak, képezzenek tanulókat – emelte ki és felidézte, hogy a mindenkori kormányzattal folyamatos csatározás folyt a tanulók költségeinek

Antalfy Gábor, a KISOSZ ügyvezető elnöke

elszámolásáról. Nagyon sok múlik a szabályozáson – mondta –, a kormány adókedvezményrel és egyszerűbb költség-elszámolási gyakorlattal segítheti a szakképzés minőségi javulását.

Szűcs György, az IPOSZ elnöke

Régóta szorgalmazzuk a változást

Örülünk, hogy kormányzati szintre került a szakképzés átállítása a duális, vagyis a jelenlegi gyakorlat- és piacorientáltabb modellre – mondta Szűcs György az Ipartestületek Országos Szövetsége (IPOSZ) elnöke.

– pá –

Az IPOSZ a magyar mikro-, kis- és középvállalkozások legnagyobb országos munkaadói és szakmai szövetsége, 238 jogilag önálló ipartestület alkotja, amelyből 208 területileg szervezett, 30 pedig országos szakmai szövetség. A szervezet jelenleg 60 ezer, főleg egy-tíz fős kisvállalkozást képvisel. Ezek a kisvállalkozások több mint 200 kézműves szakmában folytatják a szolgáltatást, a termelő- és a szállítóműködési tevékenységet.

Minden szempontból teljes az elvi azonosság közöttünk és a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara között a szakmunkástanulói képzés, a felnőtt képzés és a mesterképzés területén is – szögezte le az IPOSZ elnöke. – Kíváncsi az együttműködésünk a szakmunkás vizsgabizottságokban és a vizsgaanyagok összeállításánál is. Eddig 14 szakmában volt

jelen a vizsgabizottságokban az IPOSZ vizsgabizottsági jelölési joggal. Az új helyzet, remélhetőleg, további fejlődést hoz majd ebből a szempontból is.

– Mi már régóta szorgalmazzuk ezt a változást – mutatott rá. Az IPOSZ-nak nagyon jó kapcsolatai vannak a német kézműves kamarákkal, különösen a baden-württembergi és a bajor kamarákkal. Így alapos ismereteket szerezhettünk az ottani tapasztalatokról és eredményekről. Nagyon hatékony a német finanszírozási rendszer, amely a vállalkozásokat arra ösztönzi, hogy maguk is bekapcsolódjanak a szakképzésbe.

Az IPOSZ az idén három konferencián foglalkozott a szakképzéssel, amelyeken már bemutattuk, mi a duális rendszer lényege. Az a véleményünk, hogy ha a fiatalok a képzés 2800-3000 órási időtartamának 65-70 százalékát az üzemekben, a valódi termelésben tudnák tölte-

Szűcs György, az IPOSZ elnöke

ni, megtapasztalhatnák a munkát, és a szakma ízt. Megszerethetnék, és ritkábban fordulna elő, ami manapság még gyakori, hogy a végzett szakmunkások négy-öt hónap után elhagyják a pályát. Ha idejében megismernek, megszerethetnek egy szakmát és egy munkahelyet, szívesebben maradnának, és valószínű, hogy a munkáltató is szívesen foglalkoztatná őket tovább. Ha pedig már kellő gyakorlatot szereztek, akár maguk is elindíthatnák saját vállalkozásukat.

Tóth István, a STRATOSZ elnöke

Ösztönözni kell a munkaadókat

Hiszünk abban, hogy csak munkahelyi kereslet függvényében szabad a szakképzést fejleszteni illetve korlátozni – fejtette ki Tóth István, a STRATOSZ elnöke a szervezet véleményét, összhangban dr. Szeri Istvánnal, a Dél-alföldi Régió vezetőjével.

Tóth István, a STRATOSZ elnöke

Peredi Ágnes

A Stratégiai és Köszolgáltató Társaságok Országos Szövetsége (STRATOSZ) egyebek között olyan fontos ágazatokat fog össze, mint a közlekedés, a vasúti, légi és vízi közlekedés, a vízellátás, a távközlés és az informati-

ka, a média vagy az energiaipar.

– *Hogyan működik együtt az MKIK és a STRATOSZ a szakképzési feladatok ellátásának területén?*

– A STRATOSZ és az MKIK eddig is szerződéses viszonyban állt a szakképzés megreformálása témakörben végzett felmérések elvégzésében és egyes szakmákhoz kapcsolódó beiskolázási keretszámok kialakításában. A projekt szemléletű munka elsősorban a különböző régiók munkáltatói igényei alapján és az oktató intézmények lehetőségei szerinti szakmák keretszámainak figyelembevételével folyt. E munka nem csak felmérések, hanem konzultációkon is alapult, ahol a STRATOSZ elsősorban a tagvállalatait érintő szakmák keretszámaiban próbált hatékony segítőpartnár lenni a kamarának.

– *Mit várnak a duális szakképzés bevezetésétől?*

– Ez részben visszatérést is jelenthet a korábban sikeres szak-

képzési tevékenységhez, amely az állam, a kamarák és a munkaadói szövetségek együttműködésén alapul. A STRATOSZ ösztönözi hisz abban, hogy a jó gyakorlati tudást csak a munkahelyeken szerezhetik meg a szakmunkástanulók. Arra fogjuk ösztönözni tagvállalatainkat, hogy állítsák vissza a szakképző (tanműhelyi) tevékenységüket, amivel korábban felhagytak. Ehhez persze ki kell dolgozni egy a munkaadókat ösztönző szakképzési finanszírozási rendszert is.

– *Hogyan tudnak hozzájárulni a szakmai szervezetek és a cégek a szakképzés színvonalának javításához?*

– A szakmai szervezetek koordinációs munkával, a munkáltatók felkészült oktatókkal és a már említett jó technikai színvonalú tanműhelyek, illetve oktatásra alkalmas gyakorlati képzési helyek visszaállításával illetve létesítésével tudják ezt a folyamatot erősíteni. A munkaadói szövetségek a jövőben szélesebb szakmai körben kapcsolódhatnak be a vizsgadelegálási munkába és ezáltal közvetlenül is észrevételeket tudnak adni a szakmai képzés továbbfejlesztéséhez.

Zs. Szőke Zoltán, az ÁFEOSZ elnöke

Sokoldalú szakemberekre várnak

Nagyon várjuk, hogy elinduljon a szakképzés új rendszere – mondta dr. Zs. Szőke Zoltán, az Általános Fogyasztási Szövetkezetek és Kereskedelmi Társaságok Országos Szövetsége (ÁFEOSZ) elnöke.

– peredi –

– A Magyar Kereskedelmi és Iparkamarával közösen komoly felméréseket készítettünk, hogy feltérképezhessük, milyen szakmacsoportokra koncentráljon a szakképzés, hol indokolt az erősítés. Sok kollégánk vett részt ebben a munkában. Azért is javasoljuk a duális képzés bevezetését, mert látjuk, hogy milyen fontos a gyakorlat megismerése a valódi munkahelyeken. Nem tanboltokban, ahogy eddig történt.

A Coop csoportnál különösen jól érzékelhető, hogy milyen sokat számít a szakmai tudás. A Coop csoport öt ezer boltjában összesen mintegy 30 ezren dolgoznak, 92 százalékuk szakkép-

zett kereskedő. Ez a kör évente 520 milliárd forint forgalmat bonyolít le, míg egy Magyarországon működő multinacionális áruházlánc 600 milliárd körüli forgalommal dolgozik – és sokkal kevesebb szakképzett embert foglalkoztat – jelzi az irányokat az ÁFEOSZ elnöke.

– A mi boltjainkban a kereskedők közvetlen kapcsolatban vannak a vevővel, sok üzletünk egy-két személyes. Nekik értenük kell a szakmához, az árucikkekhez is, a boltvezetéséhez is. De mostanában már alig lehet szakképzett eladókat, henteseket találni, vagy olyan dolgozókat, akikre rá lehet bízni egy egész boltot.

Az is nagyon fontos, hogy az egyes munkahelyeken sikerüljön megtalálni azokat az em-

Zs. Szőke Zoltán, az ÁFEOSZ elnöke

bereket, akik képesek átadni a tudásukat a fiatalabbaknak. És nem csak megtalálni kell őket, hanem meg is becsülni. Mert akkor el lehetne jutni ismét oda, hogy két-három éves tanúlással teljes értékű munkát végzhessenek a pályakezdő fiatalok.

Hangulatképek az ez évi tanévnitőről

Európai színvonalú, versenyképes, modern lesz a képzés

A tanévnitők izgalmtól zsongott a ház. Ünneplős ifjak, mindenre figyelő tanárok és korunk jelszava a táblán: „Naprakész tananyag, használható tudás”. Így indult a tanév a Petrik Lajos Két Tanítási Nyelvű Vegyipari, Környezetvédelmi és Informatikai Szakközépiskolában.

Peredi Ágnes

A tanévnitőhöz kilenc iskola diákjai és tanárai csináltak jókedvet. A Petrik TISZK (Térségi Integrált Szakképző Központ) valamennyi intézményéből érkeztek diákok, akik verssel, énekkel, harmonikajátékkal megmutatták, hogy ebben a diákközösségekben nemcsak a szakmáról, hanem a kultúráról is szól az élet. Bertalan Zsolt, az iskola igazgatója felidézte azokat a nehezebb időszakokat, amelyek során a – felújítási munkák érdekében – költözödniük kellett. Hozzátette: minden nehézségért kárpótolja a diákokat és a tanárokat is az a magas színvonalú oktatási intézmény, amely versenyképes bármelyik modern európai intézménnyel.

A zuglói Petrik Lajos Két Tanítási Nyelvű Vegyipari, Környezetvédelmi és Informatikai Szakközépiskola egyik büszkesége Friderich Bálint 13-dik évfolyamos, végzős hallgató. A fiatalember már a Magyar Tudományos Akadémia Anyag- és Környezettudományi Intézetében végez kutatómunkát, Szépvölgyi János professzor mentorásával. Igen komolyan beszél arról a munkáról, amelynek célja, hogy egy a nyolcvanas évek óta létező anyag előállításának olcsóbb technológiáját megtalálják.

Az új laborok egyikében beszélgettünk, üvegeszközök és műszerek mellett. – Amikor idejöttem tanulni, még a régi műszerek voltak csak meg. Azokat vitték át tavaly egy másik iskolába, amíg itt a felújítási munkák folytak – magyarázta a fiatalember. – Az új eszközeink nagyon korszerűek. Én már jártam az MTA Kémiai Kutatóközpontjában, a Budapesti Műszaki Egyetem, az ELTE és a Miskolci Egyetem laboratóriumaiban is, de állítom, az itteni műszerpark a legmodernebb.

Bálint kutatóvegyész szeretne lenni, és a BME vegyész és biomérnöki karán akar tovább tanulni.

– A dolgok megismerése érdekelt már egészen kiskorom óta. Először a fizika vonzott, de az egyik tanárom megmutatta, milyen izgalmas a kémia világa. Azóta inkább ezzel foglalkozom – adott magyarázatot arra, miért éppen „a Petriket” választotta. Nem hiába, hiszen az Országos Irinyi János Középszkolai Kémia versenyt már kétszer megnyerte.

– Itt nagyon jól felkészítettek a versenyekre is, kitűnő tanáraink, Erdei Andrea és Surányi Istvánné biztatására az idén először elindulok a Szakmai Érettségi Tanulmányi versenyen is...

A pályakezdő szakmunkások elhelyezkedési lehetőségei a magyar fővárosban jobbak, mint számos nyugat-európai nagyvárosban. A budapesti szakiskolai végzősök körében a munkanélküliség az országos átlag töredéke. A munkaerőpiac, a munkáltatók igényeinek megfelelően folyik a korszerű képzés, így az itt végzett fiatalok könnyedén találnak szakképzettsgüknek megfelelő munkahelyet, a szakképzés színvonala állja a versenyt Európa nagyvárosaival. A TISZK-ek jelentőségét mutatja, hogy a tervezett 12 integrált szakképző központ közül nyolc már elkészült, és ezekben megkezdődhetett az integrált, gyakorlatorientált szakképzés.

A megújult „Petrik” megfelel a XXI. század kihívásainak

Az intézmény megfelel a 21. századi képzési normáknak

Egymilliárd forintos beruházással megújult a „Petrik”

Az MKIK és a Nemzetgazdasági Minisztérium közös, fővárosi Szakképzési Tanévnitője alkalmából adták át azt a beruházást, amelynek révén megújult a Petrik Lajos Két Tanítási Nyelvű Vegyipari, Környezetvédelmi és Informatikai Szakközépiskola. A felújítás – az Európai Unió támogatásával – közel egymilliárd forintba került.

Az új laborok egyikében a műszereket próbálják ki a tanulók

– pá –

Az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával és Budapest Főváros Önkormányzatának jelentős önrészhozzájárulásával modern, a 21. század képzési normáinak esz-közparkjával, módszertanilag is megfelelő intézmény született – mondta ifj. Szilágyi János, a Közép Magyarországi Operatív Program (KMOP) vezető projektmenedzsere.

Szilágyi János irányította a felújítási és eszközbeszerzési munkálatokat.

– A teljes projekt 997 millió forintból valósult meg – avat a részletekbe a projektmenedzser. – Ebből az összegből két iskolaépületet hoztunk teljesen rendbe úgy, hogy az épület-felújítások 550 millió forintba kerültek. A korszerű eszközök beszerzésére 309 millió forintot fordítottunk. Ezen belül a speciális vegyipari bútorzatra és a labor-, illetve környezetvédelmi eszközökre 141 millió forintot költöttünk, az informatikai eszköz-berendezések értéke pedig meghaladja a 142 millió forintot.

Az intézményben kialakított laboratóriumok, informatikai tantermek a gyakorlati képzést, a könyvtár pedig az elméleti felkészülést segíti. A közösségi terek is megújultak, és létrehoztak egy korszerű stúdiószobát a multimédia iránt érdeklődő diákok számára.

Mindkét épület alkalmas arra, hogy mozgássérültek is akadálymentesen tudjanak közlekedni. A gyengén látók számára is megkönnyítették a tájékozódást, a feliratokat Braille-írással is elhelyezték.

Az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával megvalósuló, több mint 200 millió fo-

rintos szakmai-módszertani fejlesztés kiemelten törődik a hátrányos helyzetű tanulók támogatásával. A 32 tantermet úgy alakították ki, hogy azokban – egy-egy állítható magasságú asztalnál – kerekesszékekkel mozgó diákok is tudnak tanulni. Az informatikai tantermekben speciális, fogyatékkal élők számára is jól használható hardver és szoftverparkot telepítettek.

Hudacsek Lászlóné, a TÁMOP vezető projektmenedzsere, aki egyben az iskola tanára is, elmondta: a tartalmi fejlesztések során 400 pedagógus vett részt szakmai és módszertani képzésen; 38 szakterület számára fejlesztettek ki új tananyagot, főleg a szakmai gyakorlatokhoz. Az új ismeretek digitális formában is rendelkezésre állnak.

A program keretében a gyerekeket szakmai táborozásra is elvitték, hogy természetesen környezetben ismerkedhessenek a környezetvédelemmel.

Bertalan Zsolt, az iskola igazgatója, a felújított iskola átadásán utalt rá, hogy a korszerűsítésben fontos szerepet játszott az a 150-200 millió forintos támogatás is, amelyet a szakképzési alapról, illetve a modern oktatást segítő cégektől kaptak.

– Semmit sem ér az informatikai fejlesztés és az új labor, ha ott nem a legkorszerűbb tananyagot oktatjuk – mondta az igazgató, jelezve, hogy ebben a munkában igen jelentős volt a TISZK, a Térségi Integrált Szakképző Központban résztvevő kilenc oktatási intézmény együttműködése.

Kajdy József, Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei KIK

Képzés? Ahogy a gazdaság kéri!

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kereskedelmi és Iparkamara figyelemmel kíséri a teljes megyei szakképzési kínálatot, hiszen meghatározó szerepet játszik abban, hogy a szakképzés a valós piaci igényekhez igazodjon – határozza meg egyszerre a feladatot és a célt Kajdy József, a kamara szakképzési vezetője.

Szabolcsi Zsolt

A sokszínű megyei kínálatról képet ad néhány adat: jelenleg 43 szakmában csaknem 2400 tanuló szerződést tartanak nyilván, amelyek közül a legtöbb az élelmiszer- és vegyi áru eladó, szakács és pincér szakmákhoz kötődik. Az Észak-alföldi Régióban hiányszakmának minősülő ács-, állványozó, gazda, gépi forgácsoló, hegesztő, szociális gondozó és ápoló szakterületek közül csak az első két szakmában folyik gyakorlati képzés tanuló szerződéssel. A gazdaság által igényelt öt szakmában dinamikus növekedés tapasztalható mind a tanuló szerződések, mind a gyakorlati képzőhelyek számának növekedésében, hiszen egyre több kőműves, szerkezetlakatos, húsipari termékgyártó, villanyszerelő és pék-cukrász

jelölt fiatal sajátítja el a szakma gyakorlati ismereteit vállalkozásoknál.

A szabolcsi kamara 600 gazdálkodó szervezet 780 képzőhelyével tart fenn folyamatosan kapcsolatot, ezzel a megyében regisztrált, működő vállalkozásoknak jelenleg alig 1,5 százalékát éri el. A következő év egyik kiemelt feladata még több gazdálkodó szervezetet bevonni a gyakorlati képzésbe. Ennek érdekében a kamara tanácsadói sorra keresik fel a cégeket, s megfelelő információkkal látják el őket a lehetőségekről. Ugyanakkor ezek a látogatások az ellenőrzést is szolgálják, egyben a gyakorlati képzőhelyek minősítésére is lehetőséget teremtenek, hiszen az akkreditáció megszerzése elengedhetetlen követelmény a szakképzési hozzájárulás terhére végzett elszámolásokhoz.

Kajdy József, az SZSZBKIK szakképzési vezetője

A megye széles képzési kínálata a gyakorlati szintvizsgák számát is jelentősen befolyásolja, hiszen ebben az évben 23 szakmában 82 vizsgán 1085 tanuló adott számot gyakorlati ismereteiről. A megyei kamara az adódó feladatok végrehajtásához számos szervezettel tart fent szoros kapcsolatot, az elsődleges cél az, hogy a gyakorlati képzést a valós piaci igényekhez igazítsa.

Hága László, a Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara titkára

Nyolcvan százalékos arány

Tolna megyében is fontos feladat a szakképzés színvonalának emelése – hangsúlyozta Hága László, a Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara titkára. A szakképzés átalakítását régóta szorgalmazó szakember egyetért a három éves szakmunkás-képzés visszaállításával és a gyakorlati ismeretek elsajátítására szolgáló ezer óra megkésztetésével.

Szepesi László

Mint elmondta, a megyében jelenleg 2244 szakmunkás tanuló összesen 43 szakmával ismerkedik. Legtöbben közülük kőművesek, szakácsok, illetve élelmiszer- és vegyi áru eladók lesznek, másfél-százan tanulnak pincérnek, szerkezetlakatosnak, illetve festő, mázó, tapétázó szakmunkásnak. A szakmai, gyakorlati ismereteket a tanulók nagyobb részben vállalkozóknál, termelő cégeknél sajátítják el, s nem az elméleti oktatást adó iskolák tanműhelyeiben. Ez utóbbiban az alapismeretekre tesznek szert, azt követően pedig 274 képzőhelyen, termelő cégek-

nél, a munka világában gyarapítják szakmai ismereteiket. A megyében a leendő szakmunkások 80 százaléka már ebben a rendszerben tanulja a szakmáját. Az országos átlagnál ez az arány lényegesen magasabb, s így várhatóan könnyebben megoldható feladat lesz a gyakorlati órák számának megkésztetése is.

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara feladata a teljes képzési program, valamint a jó részét még az 1970-es, 80-as években kidolgozott vizsgáztatási követelmények átdolgozása, élestszerűbbé tétele. Az e feladatra létrehozandó országos bizottságokba Tolna megye is a legjobb szakembereit delegálja. A megyében a kamara feladata egyrészt az

Hága László, a Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara titkára

új szakmai és vizsgakövetelmények és képzési programok alkalmazásának ellenőrzése, másrészt a képzéssel nem foglalkozó vállalkozók meggyőzésa, hogy mind többen vegyenek részt a tanulók gyakorlati képzésében.

Juhos János, a BMKIK alelnöke

Meg kell érteni az idők szavát

A magyar gazdaság jelenlegi legnagyobb gondja a megfelelően képzett szakemberek hiánya. Juhos János, a Békés Megyei Kereskedelmi és Iparkamara (BMKIK) alelnöke szerint ezen mielőbb változtatni kell, ezért helyes lépésnek tartja a duális képzési rendszer elindítását Magyarországon.

Bod Péter

A német mintára épülő duális képzési rendszer sokat javíthat a hazai szakképzés rendszerén, ha nem is oldja meg annak minden gondját – bocsátotta előre Juhos János, a BMKIK alelnöke. Szerinte nagy kihívás lesz megnyerni a vállalkozókat arra, hogy az új, gyakorlat orientált rendszerben diákokat foglalkoztassanak. Mindez nagy feladatot ró a kamarákra is, hiszen nekik kell megtalálniuk a megfelelő számú, kiváló szakembert, akik a cégeknél folyó gyakorlati képzésben részt vehetnek. Ugyanakkor az országos kamara felmérése szerint a hazai vállalkozások csupán 1-1,5 százaléka fogadta eddig gyakorlatra a szakképzés résztvevő tanulókat. A Békés megyei mutató még ennél is rosszabb: mindössze 0,8 százalék. Mint Juhos János elmondta: nem mellékes kérdés, de egyelőre nem látni tisztán, hogy a szakképzési alapról finanszí-

rozzák-e a gyakorlati képzőhelyek felmerülő költség-igényét vagy sem.

Hazánkban a középiskolás korú diákoknak mindössze 25 százaléka választja a szakképzést, ami európai összehasonlításban kifejezetten alacsonynak számít. Ugyanez az arány Németországban 60 százalékos – vont gyorsmérleget a megyei alelnök. Majd rámutatott: tény, hogy sok, kifejezetten gyenge képességű diák kerül be a hazai szakképzési rendszerbe, s ez nagyban rontja az oktatás hatékonyságát. Ez is alátámasztja, hogy mindenképpen növelni kell a szakképzést választó gyerekek, fiatalok létszámát. A BMKIK aktívan bekapcsolódik a szakmák népszerűsítésébe, szakemberei az oktatási intézményekben pályaválasztási tanácsadást tartanak az általános iskolák 7. és 8. osztályos tanulói számára. Ez sem egyszerű azonban – jegyezte meg az alelnök –, mert az iskolák pályaválasztási referensei helyenként úgy érzik, a kamara az ő tevékenységüknek teremt

Juhos János, a BMKIK alelnöke

konkurenciát, és ezért egyre kevésbé tartanak igényt a segítségükre, ritkábban hívják meg őket.

Juhos János szerint a szakképzés utánpótlásbázisát akár adminisztratív eszközökkel is lehetne növelni, mégpedig a felsőoktatásba bekerülő hallgatók számának korlátozásával. A felsőoktatásból „visszacsorgók” eddig is erősítették az érettségi-re épülő szakképzés bázisát, ám ez önmagában nem hozott fordulatot abban, hogy a jó képességű diákok nagyobb számban tanuljanak szakmát hazánkban.

A cégcsoport szinte egyedül maradt az országban a kohászati képzéssel

A Dunaferr folyamatosan lobbizik a szakképzésért

A Dunaferr a kohászati képzésekkel kapcsolatosan szinte egyedül maradt az országban, de mindent megtesz a szakembergárdára utánpótlására. A magyar szakképzésnek szüksége van az átalakulásra, a cégcsoport eddig is folyamatosan képviselte a duális képzés szükségességével kapcsolatos álláspontot minden fórumon – mondta el lapunknak Mádlné dr. Maár Ilona az ISD Dunaferr Zrt. humán-erőforrás fejlesztési igazgatója.

K. Tóth László

Cégcsoportunk kiemelt figyelmet fordít a szakember-utánpótlásra, tanműhelyt működtetünk, tanulószervezőket kötünk – hangsúlyozta Mádlné Maár Ilona. – Az erőteljes lobbitevékenységnek köszönhetően beindulhatott a melegítendő technikus képzés, a Miskolci Egyetemmel pedig kohómérnök mesterszak indítására szövetkeztünk. A szakképzési hozzájárulásokkal kapcsolatos változások azonban kedvezőtlenebb viszonyokat teremtettek, ez komoly gondot jelent – tette hozzá.

A magyar szakképzésnek Mádlné Maár Ilona szerint is szüksége van az átalakulásra. Ez elsősorban a gyakorlat-orientált képzés térnyerését jelenti. A duális képzés időt is megtakarít, hiszen a tanuló már a képzési idő alatt bekerülnek a cég szervezetébe, a tanműhelyben az alapvető készségeket szerzik meg. Ezt követően valóságos

termelési környezetbe kerülnek. Megismerik a munka világát, részeseivé válnak a munkaközösségeknek, mintát kapnak magatartásra és életmódra is.

Magunk is azt tapasztaltuk, hogy a fiatalok minél későbbre halasztják a valóságos pályaválasztást, annál kevésbé érdeklik a tanulást, a fizikai munka iránt és inkább a szellemi szféra, a divatszakképzés felé orientálódnak. Ezek többsége azonban nem a termelés irányába vezet. A termelési folyamatban ugyanakkor jól felkészült szakemberekre van szükség – hangsúlyozta a humán-erőforrás fejlesztési igazgató.

A cégcsoport a szakmunkás-tanuló-utánpótlás biztosítása érdekében együttműködési megállapodást kötött a Dunaferr Szakköz- és Szakiskolával.

Emellett tanulószervezőket is kötünk. 2009-ben 259, 2010-ben 304 tanulóval kötöttünk szerződést a következő szakmákban: fémforgácsoló, gépi forgácsoló, géplakatos, hegesztő, automatizálási műszerész, szerkezetlakatos, villanszerelő, központi fűtés és csőhálózat-szerelő. A technikus képzés terén erősáramú technikus, elektronikai technikus és épületgépész technikus tanulókkal vagyunk kapcsolatban – tájékoztatott Mádlné Maár Ilona. Mint elmondta, a korszerűen felszerelt tanműhely jól segíti az alapvető szakmai tudások megszerzését. Ennek kialakításában és működtetésében nagy szerepe van a szakképzési hozzájárulásnak.

Sajnos a tavalyi évben a szakképzési hozzájárulással kapcsolatos változások kedvezőtlenebb

viszonyokat teremtettek azzal, hogy az eszközbeszerzéseknél 50 százalékos önrészt írtak elő. Ennek a megváltoztatásában is érdekelt vagyunk – szögezte le az igazgatóasszony. A gondokról szólva elmondta: a cégcsoport legnagyobb problémája, hogy a kohászati képzésekkel kapcsolatosan szinte egyedül maradt az országban. Ma már nincs Magyarországon iskolarendszerű kohászati szakmunkásképzés. – Nagyon erőteljesen kellett lobbiznunk azért, hogy beindulhasson és támogatást is kapjon a melegítendő technikus képzés a dunajvárosi Bánki Donát Szakközépiskolában, amely a jövőben a középfokú képzés egyedüli bázisa marad. Lobbiznunk kell azért is, hogy a felsőoktatásban is legyen olyan képzés, amely a szakember-utánpótlást biztosít-

Mádlné Maár Ilona HR-igazgató

ja. Így a Dunajvárosi Főiskolával az anyagmérnöki szak BSc, a Miskolci Egyetemmel a kohómérnök mesterszak indítására szövetkeztünk. Ez utóbbi keretében a cégcsoportnál a gyakorlati ismeretek megszerzését kihelyezett tanszék segíti, amely magasabb szintű, de ugyancsak duális képzést jelent.

Visszaüt a nyelvtudás hiánya, el vagyunk zárva a világtól

A felsőfokú képzés elnyomja a szakképzést

Ennyi felsőfokú képzettségű fiatalra sajnos nincs szükség, hiszen ekkora számú alkalmazottat nem tud felvenni a szakma – hívja fel a figyelmet dr. Deák Imre, a Danubius Hotels Nyrt. vezérigazgatója. A szakember helyesli, hogy vissza akarják hozni az általános iskola utáni hároméves szakmai képzést, mert úgy látja, a felsőfokú oktatás túlságosan elnyomja a szakképzést.

Deák Imre, a Danubius Hotels Nyrt. vezérigazgatója

K. T. L.

– Úgy látom, hogy a középfokú oktatás lassan a helyére kerül, a vendéglátók, szakácsok, cukrászok képzése alapvetően rendben van – állapítja meg Deák Imre, a Danubius Hotels Nyrt. vezérigazgatója, s a Budapesti Gazdasági Főiskola (BGF) Idegenforgalmi Szállodai Szakmai Tanácsadó Testületének elnöke. A társaság 17 felsőfokú és 34 középfokú intézménnyel áll kapcsolatban, 543 szakmunkás-tanulót foglalkoztat gyakorlati

képzésben, 280 főiskolai gyakorlatot, s emellett 70 szakmenedzsert. Sopronban saját, alapítványi iskolát is működtetnek. A tehetséges főiskolások számára létrehozta a forgatóasztalos gyakorlati státuszt, amely azt jelenti, hogy minden területet kipróbál a hallgató, s ez programszerűen kiegészíti a gyakorlatban a főiskolai oktatást.

– Már csak azért is jónak tartom az általános iskola utáni hároméves szakmai képzés újbóli bevezetését, mert köztudott tény, hogy a vendéglátó és szállodai szakma főként gyakorlati ismereteket igényel – hangsúlyozza a Danubius Hotels Nyrt. vezérigazgatója. A mester-tanuló kapcsolat meghatározó szerepet játszik a gyakorlati ismeretek bővítésében és elmélyítésében. Ehhez akár egy, az eddiginél jelentősebb és vonzóbb anyagi és erkölcsi ösztönzési rendszert is lehetne kapcsolni – a szakképzés állami finanszírozásán belül –, amely a szakma megtartó erejére is jótékonyan hatna. A mi szakmánkban a személyes példa rendkívül meghatározó. Nem mindenki van olyan szerencsés helyzetben, hogy a vendéglátásban elvárható, etikettbeli stíluslelmeket otthonról hozza, ezt a szakképzésnek kell pótolnia. Megfelelő stílusban, udvariassággal, tapintattal kezeljen szituációkat – ez bármi-

lyen szinten jogosan elvárható a képzett diákoktól.

Fontos továbbá, hogy a vendégekkel közvetlenül érintkező személyzet – a szállodai portás, az éttermi felszolgáló, a londoner – képes legyen világnyelven kommunikálni a vendégekkel. Am ez azoknál is ajánlott, akiknek nincs közvetlen kapcsolatuk a vendégekkel, például a konyhán dolgozóknak vagy a cukrász-tanulóknak. A szakember ezzel kapcsolatban arra is kitér, hogy azért nincs a magyar gasztronómia a világban a megfelelő szinten, mert nem beszélnek nyelveket a szakemberek, s ez által el vagyunk zárva a világtól. A vezérigazgató a szakemberképzés strukturájával sem elégedett. „Régóta látható az aránytalanság: a felsőfokú oktatás túlsúlyosan elnyomja a szakképzést. Már nincs Magyarországon olyan nagyobb város, ahol ne lenne turizmus, vendéglátó, idegenforgalom, szálloda, gyógy- és egészségügyi turizmus szak, s ezek színvonalának nagy része enyhén szólva megkérdőjelezhető – beszél a visszasszágokról Deák Imre.

A Danubius Hotels vezetője szerint további gondot jelent, hogy a vendéglátó főiskolákon úgy egy éve megszűnt az a rendszer, amely két féléves szakmai gyakorlatot írt elő a diákoknak, akár külföldön is, hiszen ezt az érintettek maguk intézik. A két félévet ugyanis egy félévre csökkentették.

– A BGF Idegenforgalmi Szállodai Szakmai Tanácsadó Testületének elnökeként közvetlenül tapasztalom, hogy a diákok számára mennyire fontos volt a kö-

telező egy esztendei gyakorlat. Ezt az állást közvetlenül igyekeztek felkutatni maguknak, s távolabbi helyekre is el tudtak jutni, de félévre nem szívesen alkalmaznák például az Egyesült Államokban szállodai munkaeölt, legalább egy év eltöltése az elvárás. S a növendékek egészen más emberekként és szemlélettel, s gyakorlati tapasztalatokkal felvértezve érkeztek haza.

A szakember azt is kifogásolja, hogy szintén a bolognai folyamat következtében megváltoztatták az oktatókra vonatkozó különböző tudományos fokozatok kötelezettségét, s a szerint minősítik a főiskolai oktatás színvonalát, hogy az adott intézmény hány olyan oktatót tud felvonultatni, aki tudományos fokozattal rendelkezik.

– Nem akarom a fokozatok jelentőségét bagatelizálni, de úgy gondolom, hogy fontos lenne azokat a megbecsült, több évtizedes főiskolai oktatással foglalkozó tanárokat, akik kiválóan végzik a munkájukat, egy mestertanári címmel elismerni, s ezt elfogadni egy magasabb szintű oktatói besorolásnak – tesz javaslatot a korrigálásra Deák Imre, aki úgy látja, hogy ezen kívül az idegen nyelven történő oktatás is nagyon fontos a főiskolán, főképp, ha megfelelő számú anyanyelvű tanár is rendelkezésre áll. Tíz éve folyik angol, rövidebb ideje német nyelvű oktatás, és nagyon hasznos, hogy a diákok idegen nyelven tudnak tanulni szaktárgyakat, hiszen ez rendkívüli módon segíti az elhelyezkedésüket akár Magyarországon, akár külföldön.

Több beleszólást a tanulószervezőkbe

A SPAR megbecsüli az igazi kereskedőket

A SPAR Magyarország Kereskedelmi Kft. munkavállalóinak a száma több mint 14 ezer fő, és ezzel az ország egyik legnagyobb privát munkaadója. Az utánpótlást illetően azonban a gondolatai hasonlóak a többi hazai nagyvállalathoz. Mint Laber Zuzsa, a cég kommunikációs vezetője elmondta, kevés a szakképzett munkaerő és a képzés minőségén is kellene javítani.

Laber Zuzsa, a SPAR kommunikációs vezetője

Losonczy Lívía

– Milyen javaslataik vannak a szakképzés továbbfejlesztésével kapcsolatban?

A vállalatnál töltött több szakmai órászámra lenne szükség, hiszen a valós tapasztalatokat ott szerezhetik meg a tanulók – fejti ki Laber Zuzsa kommunikációs vezető. Fontosnak tartanánk, hogy a gazdálkodó beleszólhasson a tanuló alkalmazásába. Munkaszerződés-szerű tanulmányi szerződésre lenne szükség, amely a tanulók részére például magasabb juttatásokat, a gazdálkodó részére „próbaidő” kikötését tartalmazza. Az is fontos lenne, ha a cégek különféle kedvezményre lennének jogosultak a tanulók fogadása, foglalkoztatása nyomán. A tanulóknak pedig ténylegesen bizonyítani kellene a gyakorlati helyen, nem csak valahogy eltölteni az időt, mint most.

– Az MKIK szakképzési stratégiája is éppen azt tartalmazza, hogy növelni kell a gyakorlati képzés arányát, és ebben a cégek érdekelté válnak. Mi a helyzet a SPAR-nál?

Tapasztalataink szerint a tanulók 10-15 százaléka rendkívül problémás: sok a lógás, nem jelennek meg a szakmai gyakorlaton, igazolatlanul hiányoznak, sajnos a lopások száma is egyre nő. Az egyértelműen felmerülő problémák esetén is rendkívül korlátozottak a gazdálkodó jogai a tanulószervező megszüntetésével kapcsolatban. Fontos lenne, hogy

a vállalat véleménye nagyobb súlyt kapjon a tanuló minősítésében, részt vehessen az értékelésben – nem úgy, mint az jelenleg szokásos. Mi a szakmai, gyakorlati tudást örömmel átadjuk, de az a javaslatunk, hogy próbálják meg a tanulókat valamilyen módon abban érdekelté tenni, hogy komolyan vegyék az általuk választott hivatást. A kereskedelem az emberiség történetében az egyik legősibb szakma, amelyre mindig is volt és lesz igény, jelentős a szektor magyar gazdaságban betöltött szerepe is.

– Sokan azt mondják, hogy a SPAR-hoz hasonló nagy cégeknek nincs is szükségük jól képzett szakmunkásokra, csupán betanított munkásokra kellene, akiket aztán a cégen belül képezhetnek. Mennyiben igaz ez a SPAR-ra?

Ez a vélemény egyszerűen elszomorító. A SPAR filozófiája a szakképzett, szakmailag hozzáértő szakemberek alkalmazására épül, mert ezzel lehet megteremteni a színvonalas minőségű kereskedelem alapjait és maximálisan kiszolgálni a vásárlói igényeket. A SPAR üzletei nem önkiszolgáló jellegűek, hanem nagyszámú, szakképzett munkatárssal, igazi kereskedői attitűddel dolgozunk. Sajnos jó hús-hentesárú eladók hiánya van, de ugyanígy szükségünk van húsfeldolgozó, raktáros és logisztikai munkatársa is. A SPAR évek óta nagy gondot fordít, és sokat áldoz a jövő kereskedőinek kinevelésére. Szakmai képzéseket tartunk, kiemelt szerepe van a frissáru területre vonatkozó képzési moduloknak. Saját dolgozóinkat folyamatosan képezzük, szakiskolákkal működünk együtt, 2006 szeptemberétől pedig a „SPAR Akadémia Magyarország” elnevezésű programmal megkezdte a SPAR elveken alapuló, kereskedelmi szakmát tanuló generációk kinevelését. Célunk, hogy a leendő munkatársak már a szakmai képzésük kezdetétől megismerjék értékesítési filozófiánkat. Országosan 12 kereskedelmi szakiskolában 237 SPAR osztályos diák tanult 2009-ben. A nálunk dolgozóknak szeretjük a szakmájukat, elköteleztük, mert mi megbecsüljük őket.

Nő az igény az informáló, segítő munkatársak iránt

Növelni kell a cégek érdekeltiségét

Magyarországon az utóbbi években a szakképzési rendszer nem igazodott a piaci igényekhez – foglalta össze tapasztalatait Molnár Kristóf, a Tesco Global Áruházak Zrt. országos személyzeti igazgatója.

– losonczy –

A Tesco több oktatási intézménnyel – jellemzően középfokú kereskedelmi szakképző intézményekkel – áll kapcsolatban, amelyek diákjaikat a vállalathoz küldik szakmai gyakorlatra. Működésünkben egyre nagyobb hangsúlyt kap a gyakorlati képzés, az „on the job” rendszer hangsúlyozza a személyzeti vezető. A Tesco magyarországi piacra lépése óta alkalmazza a jól bevált elméleti és gyakorlati képzéseit. A cég magyarországi működése alatt sok új, innovatív ötlettel alakította ki a hazai viszonyokhoz illeszkedő oktatási stratégiáját.

A vásárlási szokások átren-

dezódásával kapcsolatban, fontos lenne, ha a fiatalok az önkiszolgáló rendszerbe is jól illeszkedő tudás birtokában lépnek a munkaerő piacra. A hagyományos eladói szerep mellett megjelent ugyanis az igény az informáló, segítő munkatárs személye iránt. A vásárlói elvárások megmutatták, hogy olyan dolgozókra van szükség, akik gyorsan, kedvesen, és hatékonyan segítik a vásárlókat. Sok esetben ezt az adott kereskedelmi cég eredményesebben tudja megvalósítani a munkavállalóknak. A vevő számára elsősorban nem annak van jelentősége, hogy az őt kiszolgáló eladó rendelkezik-e szakmunkás bizonyítvánnyal, hanem az a fontos a vásárlóknak, hogy kompetens ember szolgálja ki őket.

Hűségüket a pozitív vásárlási élmény biztosításával tudjuk elnyerni – állítja Molnár Kristóf.

A Tesco tudatosan keresi a kapcsolatot a leendő munkavállalóival. A HR terület munkatársai rendszeresen részt vesznek országos és helyi állásbörzéken és kapcsolatban állnak a helyi munkaügyi kirendeltségekkel és szakképző iskolákkal. A vállalat továbbá munkalehetőséget kínál rész munkaidőt keresőknek, kismamákknak, megváltozott munkaképességűeknek, és nyugdíjasoknak is. A tapasztalatok alapján a Tesco friss diplomás és pályakezdőknek szóló programjai nagyon vonzóak a munkát keresők körében. A vállalathoz kerülő munkavállalókat tapasztalt Tesco dolgozók veszik szármalyik alá, akik bevezetik az új kollégákat a szakma rejtelmeibe. A vállalat egyetért az MKIK elnökének azon véleményével, mi-

Molnár Kristóf, a Tesco Global Áruházak Zrt. személyzeti igazgatója

szerint növelni kell a cégek érdekeltiségét a gyakorlati képzésben. A Tesco működésében ez a gyakorlat meg is valósul. A kereskedelmi vállalkozásoknak felelős szerepük van a szakma presztízsének emelésében, és a pályakezdeők megfelelő integrációjában, ami kizárólag piacképes szakmai ismeretek birtokában valósulhat meg.